

Nazwa przedmiotu: FILOZOFIA I KULTURA ANTYCZNA					
Kod przedmiotu:	Rok: 1 2011/2012	Semestr: letni	Ilość godzin: 30	Typ zajęć: do wyboru	ECTS 3 pkt
Forma zajęć: seminarium	Język : polski	Zaliczenie: 1. Aktywność na zajęciach 2. Praca pisemna 3. Test końcowy	Prowadzący: prof. nadzw. dr hab. Elżbieta Jung		
Liczba miejsc: 12 osób	Wymagania/preferencje przy przyjmowaniu: Ogólna humanistyczna wiedza na poziomie studiów magisterskich				
Ogólny opis przedmiotu: Filozofia i kultura antyczna to źródło, z którego czerpie kultura europejska. Podstawowe kategorie filozoficzne i kulturowe wywodzą się ze starożytnej Grecji kształtując nasze postawy będące efektem określonego obrazu świata. Niniejsze seminarium ma na celu pokazanie kultury starożytnej Grecji i Rzymu jako obszaru spotkania przedstawicieli różnych cywilizacji. Najbardziej istotnym elementem tych spotkań kulturowych były spotkania z „obcymi”. W ramach zajęć kategoria „obcy” analizowana będzie na trzech poziomach cywilizacyjnej bliskości: 1) wewnątrz kultury helleńskiej; 2) wewnątrz cywilizacji śródziemnomorskiej; 3) w relacji Greków i Rzymian z „barbarzyńcami”. Jako że grecka samoświadomość kulturowa zakładała otwartość na dorobek innych krajów oraz narodów i cechowała ją ciekawość świata, która pozwalała twórczo przekształcać zdobytą w ten sposób wiedzę, na zajęciach akcent położony będzie na analizę tekstów filozoficznych i historycznych ukazujących greckie i rzymskie wyobrażenia świata i jego zróżnicowania kulturowego.					
Cel zajęć: Pokazać kultury starożytnej Grecji i Rzymu jako obszaru spotkania przedstawicieli różnych cywilizacji. Przedstawić i zanalizować, na podstawie tekstów filozoficznych, historycznych i literackich, kategorie „obcy” oraz kulturowe spotkania z „obcymi”. Zobrazować, na przykładzie świata starożytnego powiązania różnych kultur wskazując punkty wspólne z postawami człowieka współczesnego.					
Zamierzone efekty kształcenia:					

1. Wiedza:

Po zakończeniu kursu doktorant zna:

- zna i rozumie rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury politycznej w kontekście społecznym
- ma wiedzę o genezie struktur i instytucji społecznych oraz o źródłach norm, naturze i ich wpływie na zachowania spadkobierców kultury grecko-rzymskiej
- zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych
- zna koncepcje filozoficzne wybranych filozofów antycznych
- zna ogólne zależności między filozofią teoretyczną a filozofią praktyczną Antyku.

2. Umiejętności:

Po zakończeniu kursu doktorant potrafi:

- analizować i interpretować tekst filozoficzny
- identyfikować kluczowe tezy i założenia argumentacji filozoficznej
- wykrywać zależności między ideami filozoficznymi a procesami społecznymi i kulturowymi na przykładzie myśli antycznej
- korzystać z potencjału interdyscyplinarnego aparatu badawczego na styku filozofii, kultury i historii
- identyfikować normatywne ugruntowanie instytucji i zjawisk społecznych na przykładzie Antyku.

3. Inne kompetencje (postawy):

W wyniku uczestnictwa w zajęciach doktorant:

- jest otwarty na nowe idee i gotów do weryfikacji własnej opinii w świetle przedstawionych argumentów
- uświadliwiony na makro-społeczne aspekty kultury
- ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia przemian we współczesnym świecie
- ma świadomość wagi refleksji filozoficznej dla kształtowania więzi społecznych.

Sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów:

Pisemny tekst końcowy sprawdzający podstawową wiedzę studenta w zakresie terminologii oraz wiadomości faktograficznych zdobytych na zajęciach

Praca pisemna związana z tematem seminarium

W trakcie zajęć student będzie musiał odpowiadać na pytania, dyskutować, argumentować w formie zajęć kontaktowych lub online.

Szczegółowy opis przedmiotu (treści programowe):

1. RÓŻNE WIZJE KULTUROWE W ŚWIECIE HELLEŃSKIM.
  - a. Konkurencyjne koncepcje relacji człowieka i społeczeństwa: demokracja a monarchia.
  - b. Wolność osobista jako fundament podmiotowości ludzkiej.
  - c. Zróżnicowanie wewnętrzne społeczeństwa: równość i nierówność.
  - d. Legitymizacja ustroju państwowego.
  - e. Wizja wychowania i jego celów.
2. DYCHOTOMIE CYWILIZACJI KLASYCZNEJ: GRECJA I RZYM.
  - a. Wizja cywilizacyjnej wspólnoty a kulturowe idiosynkrazje.
  - b. Uznanie pierwszeństwa kulturowego Greków przez Rzymian.
  - c. Rzymskie adaptacje greckiej filozofii.
  - d. Uniwersalizm a imperializm.
  - e. Rzymianie i Grecy o sobie nawzajem.
3. CYWILIZACJA KLASYCZNA A ŚWIAT BARBARZYŃCÓW.
  - a. Otwartość i ciekawość świata jako wyróżnik kultury greckiej (zajęcia e-learningowe).
  - b. Atrakcyjność kultury greckiej dla barbarzyńców (zajęcia e-learningowe).
  - c. Greckie adaptacje osiągnięć naukowych innych cywilizacji (zajęcia e-learningowe).
  - d. „Barbarzyńca” jako źródło inspiracji (zajęcia e-learningowe).
  - e. Idea limesu w geografii, administracji, prawie i kulturze (zajęcia e-learningowe).

Zalecana literatura:

- Arystoteles, *Polityka*, ks. II, rozdz. 1 -3; ks. III, rozdz. 1-12; ks. VII, rozdz. 1-3; ks. VIII.
- Arystoteles, *Ustrój polityczny Aten*.
- Cycon, *O państwie*, ks. I, rozdz. 13-42.
- Diogenes Laertios, *Żywoty i poglądy filozofów*.
- Kubiak Z., *Dzieje Greków i Rzymian*, Warszawa 2003.
- Kubiak Z., *Mitologia Greków i Rzymian*, Warszawa 2003.
- Kwintyliusz, *Kształcenie mówcy*, ks. II, rozdz. 14-16.
- Lukian, *O bogini syryjskiej, Scyta*, w: *Dialogi*, t. III.
- Mity greckie*.
- Platon, ks. II, rozdz. 15 – 21, ks. III, rozdz. 1 –18; ks. V – VII.
- Platon, *Prawa*, ks. VI.
- Platon, *Timajos*, rozdz. 1-3.
- Pliniusz, *Historia naturalna*, ks. IV, rozdz. 13.
- Reale G. *Historia Filozofii starożytnej*, t. II, s. 279 – 339, s. 473-529, t. III, s. 246 – 279, t. IV, s. 100 – 120, Lublin 2005.
- Seneka, *Listy moralne do Lucylusza*, 7-10, 58-60.
- Tacyt, *Germania*, (fragmenty), w: *Wybór pism*.

Punkty ECTS: 3 pkt

Aktywny udział w seminarium 0,5 pkt

Test 1 pkt

Praca pisemna 1 pkt

Lektura tekstów i literatury przedmiotowej 0,5 pkt

